

(/)

NOVOSTI (/HR/NOVOSTI/) ČASOPIS (/HR/CASOPIS/AKTUALNI-BROJ/) Dvije moćne tehnologije: video i radar.
KONFERENCIJE (/HR/KONFERENCIJE/) KATALOG TVRTKI (/HR/KATALOG-TVRTKI/TELESNA-ZASTITA/)
MARKETING (/HR/MARKETING/) IMPRESSUM (/HR/IMPRESSUM/)

(<https://www.axis.com/products/axis-q1656-le/support>)

NADZOR JAVNIH POVRŠINA I ZAŠTITA PERIMETRA 28. 11. 2023., HOTEL ZONAR, ZAGREB

(<https://zastita.info/hr/konferencije/nadzor-javnih-povrsina-i-nadzor-perimetra/o-konferenciji/>)

16.8.2023.

Porazno je što djeca i mladi smatraju da ne trebaju nikome govoriti o online nasilju, jer im ionako nitko tu ne može pomoći!

Svjetska zdravstvena organizacija je označila nasilje među mladima kao jedan od globalnih javnozdravstvenih problema. Je li doista vršnjačko nasilje u takvom porastu, razgovaramo s prof.

psihologije, Hanom Hrpkom, izvršnom direktoricom i predsjednicom Udruge Hrabri telefon. Hrabri telefon je nevladina, neprofitna organizacija osnovana s ciljem pružanja direktne pomoći i podrške zlostavljanoj i zanemarenoj djeci i njihovim obiteljima ali i rada na prevenciji zlostavljanja i zanemarivanja kao i neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži.

„Na Hrabrom telefonu se tema vršnjačkog nasilja javlja gotovo svaki dan. Uzmemo li u obzir da postoje i oni koji se nose s takvim oblikom nasilja, a da nas nisu nazvali, broj djece koja doživljava vršnjačko nasilje sigurno je mnogo veći. Primjećujemo da posljednjih godina broj upita vezanih za ovaj oblik nasilja blago raste, što nam pokazuje i veća količina poziva na tu temu u prvoj polovici ove godine u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Ne postoji jednoznačan odgovor na to zbog čega se vršnjačko nasilje javlja, u podlozi njegove pojave mogu se nalaziti razni razlozi, zbog čega je izrazito važno kod djece od malih nogu razvijati empatiju“, objašnjava naša sugovornica.

Koji su najčešći okidači za nasilno ponašanje djece? U kojoj su mjeri uzrok problema u ponašanju djeteta obiteljski odnosi?

Nasilno ponašanje djece i mladih možemo promatrati kroz prizmu mnogih faktora i doista je teško jednoznačno odgovoriti koji je točno njegov uzrok. Najčešće kada govorimo o uzrocima nasilnog ponašanja govorimo o brojnim rizičnim faktorima koje možemo naći kada promatramo dijete ili mladu osobu koja se nasilno ponaša; najčešće su to nasilje u obitelji - dijete je žrtva nasilja i/ili promatrač nasilja, dijete je žrtva nasilja među vršnjacima ili ima iskustvo nekog traumatskog događaja, a da nije dobilo psihološku pomoć, dijete ima razne teškoće u razvoju, prolazi kroz razvod roditelja, preseljenje i slično. Važno je naglasiti da neće sva djeca koja su nešto od navedenog doživjela biti nasilna, to ovisi uostalom i o njihovom temperamentu, podršci i psihološkoj pomoći koju jesu ili nisu dobili. Obiteljski odnosi su značajan faktor u razvoju agresivnosti, svjedočenje nasilju, promatranje nasilja kao načina rješavanja problema mogu značajno doprinijeti njegovom razvoju.

Nasilje u obitelji je oblik emocionalnog nasilja nad djetetom i kao takav svakako pridonosi razvoju mnogih teškoća između kojih je moguće i nasilno ponašanje.

U Hrvatskoj je po statističkim pokazateljima MUP-a 2021. godine zabilježeno deset posto više slučajeva maloljetničkog nasilja nego 2020. godine, a 2022. godine porast je bio 12 posto u odnosu na 2021. godinu, s tim da su u porastu svi oblici nasilja – fizičko, psihičko, internetsko i seksualno. Nerijetko su i žrtve i počinitelji maloljetnici. Nedavno smo kod nas imali slučaj premlaćenog 18-godišnjaka kojeg su napali 15-godišnjaci, a još nam je svjež slučaj nezapamćene tragedije u Srbiji kada je učenik u školi pobio svoje kolege. Usprkos brojnim preventivnim programima koji se provode na suzbijanju vršnjačkog nasilja, ono raste. Što svi skupa kao društvo radimo pogrešno? Što je potrebno za prevenciju i sprječavanje nasilja?

Nažalost, moram reći da smo za ovaj val nasilja za prevenciju zakasnili. I Hrvatska se kao i ostatak svijeta, našla na udaru pandemije, a određeni dijelovi Hrvatske bili su pogođeni i potresima. To su

veliki društveni, a za neke i traumatski događaji koji su utjecali na sve nas. Utjecali su na djecu, ali i na njihove roditelje. Mnogi roditelji bili su i sami pod stresom i nisu opazili promjene u ponašanju i neke prve znakove za brigu. Škole su prvo bile online, a potom su se i same nosile s mnogim izazovima, a stručnog kadra u školama još ni danas nema dovoljno. Nije bilo onih koji su trebali prepoznati prve znakove da je i djeci potrebna pomoć i da se i oni teško nose s „novim normalnim“. Danas gledamo rezultate toga. Dobiti termin kod psihologa i/ili psihoterapeuta, psihijatra za djecu i mlade je gotovo nemoguće, a na Hrabrom telefonu bilježimo porast suicidalnih poziva te je primaran razlog pozivanja upravo mentalno zdravlje djece i mladih. Za prevenciju i sprečavanje nasilja je važno prepoznati rane znakove, promjene u ponašanju te pravovremeno pružiti stručnu psihološku pomoć.

Koji su prvi simptomi u promjeni ponašanja djeteta na koje roditelji trebaju obratiti pažnju u oba slučaja da prepoznaju svoje dijete kao žrtvu ili zlostavljača?

Bilo da je dijete žrtva nasilja ili se samo nasilno ponaša, prvi znakovi za brigu su zapravo univerzalni. Oni nam govore da se s djetetom nešto događa i da mu/joj se trebamo posvetiti, pokušati razgovarati, staviti se na raspolaganje, pratiti njegovo/njeno ponašanje. Znakovi mogu biti bilo kakva promjena u ponašanju, povlačenje u sebe ili pak veća želja za druženje s roditeljima nego uobičajeno, promjena u apetitu (smanjen, ali može biti i povećan), iritabilno ponašanje (kratki fitilj), agresivno i autoagresivno ponašanje, samoozlijeđivanje, tugaljivost, loše spavanje teško usnivanje, buđenje po noći, teškoće u koncentraciji, pad školskog uspjeha, neobjašnjene modrice, neobjašnjen gubitak đeparca, užine, uništene ili izgubljene stvari za školu, učestalije korištenje interneta i društvenih mreža ili pak potpuno izbjegavanje istih, itd.

Na koji način roditelj može pomoći djetetu u slučaju vršnjačkog nasilja i je li nužno savjetovanje sa stručnim osobama?

Kada nas roditelj nazove s pitanjem kako pomoći djetetu u razgovoru se usmjeravamo na jačanje odnosa između roditelja i djeteta. Važno je njegovati otvoren i podržavaj odnos kako bi se dijete osjećalo dovoljno sigurno i ugodno podijeliti sve s čime se nosi. Često djetetu pomaže već samo to što nije samo u svim brigama i neugodnim osjećajima koje mu se javljaju. Osim toga, važna je suradnja sa stručnim suradnicima i osobljem škole kako bi se vršnjačko nasilje moglo zaustaviti.

Budući da posljedice mogu biti razne, važno je oslušivati djetetovo stanje i potražiti stručnu pomoć kako bi se posljedice mogle umanjiti ili potpuno ukloniti na vrijeme dok se simptomi ne pogoršaju i ne generaliziraju u poremećaje poput depresije, anksioznog poremećaja i sl.. Svakako je važno nasilje uz pomoć stručnjaka škole zaustaviti, a ovisno o posljedicama, po potrebi uključiti i stručnjaka mentalnog zdravlja. Važno je naglasiti kako zaustavljanje nasilja nije odgovornost djeteta već odraslih osoba iz njegove okoline.

U kojoj mjeri vas nazivaju roditelji, koji su najčešći problemi zbog kojih se obraćaju Hrabrom telefonu?

Roditelji nam se javljaju zbog obiteljskih odnosa, zlostavljanja i nasilja, tema vezanih za školu, a u zadnje vrijeme sve češće nas zovu s pitanjima u vezi psihosocijalnih poteškoća i mentalnog zdravlja djece i mladih. Najčešća tema u vezi obiteljskih odnosa je razvod i konflikt roditelja te odnos roditelja i djeteta ili imaju pitanja u vezi odgoja i roditeljske uloge. Kod tema zlostavljanja i nasilja najčešća pitanja su u vezi emocionalnog zlostavljanja i nasilja u obitelji. Najčešće ih zanima kako pristupiti djetetu kod kojeg primjećuju da je došlo do promjena u ponašanju ili teškoća, pri čemu se često spominje anksioznosti, depresivno raspoloženje i druge psihičke smetnje. Kad govorimo o vršnjačkom nasilju, roditelji žele znati kako dijete zaštititi od nasilja koje doživljava i razgovarati s njime o mnogim osjećajima i mislima koje se kod djeteta tada javljaju.

Je li u Hrvatskoj nastavni kadar osposobljen prepoznati ponašanje djeteta koje ukazuje da je zlostavljano ili da je zlostavljač i treba li nešto mijenjati po pitanju veće uključenosti struke u prepoznavanju ovih problema?

Nastavnicima je svakako važno pružiti adekvatnu izobrazbu jer su upravo oni ti koji su na „prvoj liniji prevencije“ i često su osobe kojima se djeca obraćaju po pomoć. Nastavnici su u mogućnosti, ako znaju kako, pravovremeno reagirati i potaknuti zajedništvo te spriječiti daljnje nasilje, odnosno uputiti stručnu službu u školi da obrate pozornost na pojedine učenike koji ih brinu te da ih uključe u savjetovanje skupa s njihovim roditeljima.

Hrabri telefon je prošle godine proveo Erasmus projekt kojim je razvio kurikulum za edukaciju nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja škola za prepoznavanje nasilja nad i među djecom, reagiranje na nasilje, razgovor s djetetom žrtvom nasilja i provedbu prevencije u školama. Na stručnom skupu ravnatelja osnovnih škola Grada Zagreba održano je predavanje na tu temu i mnogi su ravnatelji prepoznali ovaj problem te organizirali dodatne edukacije za svoje nastavnike. Tako da bi iz našeg iskustva rekli da potreba i volja za edukacijom nastavnika i nastavnog osoblja i te kako postoji. „Samo“ je treba provesti u djelo.

Veliki dio vršnjačkog nasilja odvija se u online okruženju - kakva su iskustva djece prilikom korištenja interneta u Hrvatskoj u smislu elektroničkog nasilja? Na svojoj web stranici nudite niz savjeta o sigurnijem online okruženju. Koji postotak poziva zaprimate, a da se odnosi na elektroničko nasilje?

Nerijetko se vršnjačko nasilje „iz klupa“ preseli u online okruženje gdje se nastavlja ismijavanje, odbacivanje i vrijeđanje, kao i dijeljenje sadržaja na kojima su druga djeca bez njihovog pristanka ili ucjenjivanje da će takav sadržaj biti objavljen. Nije svo nasilje na internetu vršnjačko, ucjene i iznuđivanje sadržaja kao što su slike i snimke mogu dolaziti od nepoznatih odraslih osoba pri čemu je važno učiti djecu o privatnosti i sigurnosti na internetu. Elektroničko nasilje se javlja u prosjeku u oko dva posto poziva godišnje, što znači da se s tom temom nazivatelji javljaju više od jednom tjedno. U istraživanjima koja su provedena i koja ispituju koliko djeca i mladi u Hrvatskoj imaju iskustva elektroničkog nasilja, brojke su daleko veće.

No, također, tu je i podatak kako djeca i mladi smatraju da ne trebaju o tome nikome govoriti jer im ionako nitko tu ne može pomoći. Eventualno se povjeravaju prijateljima. Stoga je jako važno razgovarati s djecom i mladima o nasilju na internetu i ohrabrivati ih da potraže pomoć odraslih kako bi se nasilje zaustavilo, a žrtvi pružila pomoć i podrška.

Zbog čega djeca najčešće nazivaju Hrabri telefon i na koji način pristupate rješavanju njihovih problema?

Djeca i tinejdžeri zovu nas i pišu nam o raznim teškoćama i brigama s kojima se svakodnevno susreću. Najčešće teme vezane su za psihosocijalne teškoće i mentalno zdravlje, zlostavljanje i nasilje, obiteljske odnose i odnose s vršnjacima. U svakom razgovoru nastojimo djeci pružiti razumijevanje i podršku te im pokazati da u svemu što doživljavaju nisu sami. Nema jedinstvenog rješenja za sve brige s kojima se javljaju pa se, osim podrške, trudimo dati korisne informacije i smjernice kome se dalje obratiti i što mogu učiniti da se situacija u kojoj se nalaze promijeni.

To može biti razgovor s odraslom osobom koju vjeruju, traženje pomoći stručnjaka psihičkog zdravlja ili neki drugi oblik pomoći koji će odgovoriti na njihove potrebe. Kada nam djeca opisuju nasilje, govore o osjećajima krivnje, povrijeđenosti i srama te se pitaju postoji li način na koji se nasilje može zaustaviti i kako se zaštititi. Neovisno o obliku nasilja koje doživljavaju, važno nam je da zajedno s njima istražimo s kojom odraslom osobom od povjerenja mogu podijeliti to kroz što prolaze i koja će im osoba moći pomoći da se nasilje što prije zaustavi.

Hrabri telefon već 26 godina pruža pomoć i podršku zlostavljanoj i zanemarenoj djeci i njihovim obiteljima, ali i radi na prevenciji zlostavljanja i zanemarivanja kao i neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži. Koji su vam najveći izazovi u radu?

Hrabri telefon uvijek prati trendove, razvoj tehnologije, mjesto i načine gdje i kako djeca provode svoje vrijeme i što im se tamo događa, sudjelujemo i provodimo znanstvena istraživanja i na temelju svih tih informacija kreiramo usluge za djecu i roditelje. Izazov je prilagoditi sve aktivnosti trenutnim potrebama u zajednici i odgovoriti na te potrebe kada sredstva nisu osigurana, kao što je situacije od početka pandemije kada su se potrebe za našim uslugama, a posebice uslugama telefonskog i e-savjetovanja značajno povećale, drugi stručnjaci su tražili da s njima podijelimo naša znanja i iskustva u ovom području. Iako danas radimo kao i prije, doduše u neadekvatnom, premalenom prostoru, potrebe za našim uslugama su veće nego ikad, i umjesto da se fokusiramo upravo na djecu i širimo naše kapacitete kako bi svako dijete moglo dobiti pravovremenu psihološku podršku i pomoć, velik dio našeg tima se fokusira na prikupljanje sredstava za daljnji rad. Iako Hrabri telefon djeluje toliko dugo, i doista je prepoznatljiva organizacija kako od strane djece i roditelja tako od strane stručnjaka i šire javnosti, još uvijek nam je veliki izazov financiranje svih naših projekata i programa koji se provode neki već preko 26 godina.

Trenutno radite u neadekvatnom prostoru a dobili ste bespovratna sredstva iz europskih i investicijskih fondova za projekt "Novi početak – širenje socijalnih usluga Hrabrog telefona"-

nabavke zemljište te gradnje i opremanja novog objekta u Zagrebu no dobiveni iznos sredstava nije dovoljan za dovršetak gradnje. Projekt treba biti gotov do kraja godine. Kako napreduje akcija prikupljanja donacija od građana? Ima li sluha od nadležnih institucija?

Tako je, 2019. godine Hrabri telefon prijavio se na poziv za prijavu projekata unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici, s projektom "Novi početak - širenje socijalnih usluga Hrabrog telefona. U novom i većem prostoru nastavit će se i proširiti aktivnosti prevencije institucionalizacije kroz više oblika savjetovanja (telefonska linija, e-savjetovanje te grupni i individualni rad) za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi; djecu i mlade s problemima u ponašanju; žrtve obiteljskog nasilja; trudnice i roditelje s djecom do godine dana te članove obitelji/udomiteljskih obitelji.

Tim je projektom predviđena kupovina zemljišta, izrada građevinskog projekta te gradnja i opremanje kuće. Time bi se ujedno osnažio i rad udruge jer više ne bismo mjesečno plaćali dvije najamnine i dvostruke režije. Međutim, od tada su cijene za izgradnju značajno porasle, ponavljali smo nabavu za izvođača radova nekoliko puta, no cijene su samo rasle. Ukupna vrijednost projekta je 1.109.032 eura, a sredstva namijenjena za gradnju iznose 710.969 eura Najpovoljnija ponuda izvođača, koju smo i prihvatili, je iznosila 827.244 eura, što znači da nam već u startu nedostaje 116.274 eura. A već u početku gradnje pojavljuju se i izvanredni troškovi radi problema sa tлом.

Rok za sagraditi kuću nam je 31. prosinca 2023. godine i ne može se dodatno produžavati. Ako do tada ne uspijemo prikupiti dodatna sredstva koja nam nedostaju i kuća ne bude sagrađena, morat ćemo cjelokupan iznos cijelog projekta vratiti, što znači da će vratiti sva sredstva koja je odobrila Europska komisija. Stoga smo pokrenuli kampanju prikupljanja sredstava. Velik broj građana je podržao naš rad doniranjem putem naše web stranice ili telefona, ali prikupljena sredstva još nisu ni blizu dostatna. Stoga ovim putem molimo građane i tvrtke da doniraju putem:

<https://hrabritelefon.hr/#donations-section> (<https://hrabritelefon.hr/#donations-section>)

kako bi nam pomogli ostvariti ovaj projekt te kako bi mogli pomoći još većem broju djece i mladih.

Hvala!

Krešimir Pučić

(Članak je objavljen u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije)

(Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora)